

målet om den fremtidige status for regionen *Transnistrien*. Situationen i Moldova er den seneste tid blevet forværret. Der har været en række voldsomme demonstrationer med krav om den kommunistiske regerings afgang. Demonstrationernes nationalistiske overtoner er i et vist omfang med til at øge spændingen mellem befolkningsgrupperne. OSCE missionens hovedopgave er fremme af fredelig sameksistens mellem russisk-talende og rumænsk-talende befolkningsgrupper

I *Ukraine* fortsætter OSCEs særlige kontor for projektkoordinering med at bistå ukrainske myndigheder og civilsamfund med projektbistand inden for social og politisk udvikling. OSCE varetog endvidere valgobservation af det ukrainske parlamentsvalg i marts 2002. Valget ansås som en forbedring i forhold til tidligere afholdte valg. Der udestår imidlertid stadig områder, der trænger til forbedring, herunder lige adgang for de politiske partier til medier.

Centralasien: Nyt prioritetsområde

I lyset af hændelserne den 11. september 2001 og det ændrede trusselsbillede, har Centralasien fået *ny geopolitisk prioritet*. Der synes samtidig at være politisk ønske blandt de centralasiatiske ledere om at benytte den internationale anti-terror koalition til at knytte sig nærmere til Vesten i forhåbninger om økonomiske og sikkerhedspolitiske gevinster. Konfliktpotentialet internt i og mellem landene er imidlertid stort grundet sociale og etniske modsætninger og grænsestridigheder. Landene er langt fra at overholde deres OSCE-forpligtelser. Krænkelser af menneskerettighederne, herunder forfølgelse af politiske modstandere, korruption og presse censur, er udbredt, særligt i *Uzbekistan* og *Turkmenistan*.

OSCE har missioner i alle fem centralasiatiske republikker (*Kazakstan*, *Kirgizistan*, *Tadjikistan*, *Turkmenistan* og *Uzbekistan*). ODIHR gennemfører en række projekter i Centralasien til træning og uddannelse af fængselsbetjente og grænsevagter, udvikling af civilsamfund samt valgobservation. Forsøg på at løse regionens vandressourceproblemer er foreløbigt strandet på modstand fra især *Uzbekistan* mod at drøfte disse problemer på regional frem for bilateral basis.

Konfliktforebyggelse i Centralasien er i stigende grad blevet et prioritetsområde for OSCE. Det indgår i mandatet for OSCE-formandskabets særlige rådgiver for Centralasien. OSCEs handlingsplan for *bekæmpelse af terrorisme* lægger op til et øget engagement i regionen inden for

såvel den menneskelige som den økonomiske dimension, herunder at bidrage til at afhjælpe årsager til, at terrorisme kan finde grobund. Hvor fokus tidligere har været på demokratibistand i snæver forstand, er der nu enighed om behovet for en væsentlig bredere indsats, der også tilgodeser landenes egne forventninger om bistand til løsning af socio-økonomiske og sikkerhedsmæssige problemer. Herunder narkotika- og våbensmugling og anden organiseret kriminalitet, der bidrager til at finansiere militante fundamentalistiske grupper.

Fremskridt på disse fronter forudsætter imidlertid, at de centralasiatiske lande viser større velvilje over for OSCEs institutioner og over for regionalt samarbejde samt, at OSCE formår at kombinere initiativer inden for menneskerettigheds- og demokratiområdet med samarbejde om økonomiske og sikkerhedspolitiske spørgsmål. OSCE lægger derfor vægt på, at øget bistand ledsages af pres for større politisk og religiøs frihed i landene og større åbenhed i regimerne over for de lokale befolkninger. Varig forbedring af landenes økonomiske situation forudsætter endvidere økonomiske reformer som privatisering og deregulering.

Fra dansk side er man opmærksom på, at Centralasien udgør en ny udfordring for Europa inden for sikkerhed og stabilitet. Danmark søger derfor at fremme en strategisk rolle for OSCE i Centralasien. Den danske støtte udmønter sig på en række fronter. Dels støtter Danmark OSCE-missionernes arbejde, bl.a. gennem sekundært personale til OSCEs mission i *Tadjikistan*. Dels har Danmark indgået en samarbejdsaftale med ODIHR med henblik på at støtte projektsamarbejdet i Centralasien med midler fra Freds- og Stabilitetsrammen (FRESTA). Fokus er på fremme af regionalt samarbejde mellem civilsamfundsorganisationer og styrkelse af medier. Danmark anerkender endvidere, at en styrket regional tilgang til grænseoverskridende spørgsmål som international terrorisme, narkotikahandel og demokratiudvikling forudsætter inddragelse af *Afghanistan* i relevante sammenhænge, herunder OSCE. Danmark støtter, at et udvidet samarbejde mellem de centralasiatiske lande og Afghanistan foregår på baggrund af OSCEs fælles værdigrundlag. På den baggrund arbejder Danmark for at opnå tilslutning i EU til et forslag fra Tadjikistan om, at Afghanistan indrages i OSCEs gruppe af partnerlande. Endelig arbejder Danmark for, at der sker en større grad